

Ministri määruste muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Sotsiaalministri 17. detsembri 2019. a määruses nr 71 „Arst-residendi tööjõukulu arvutamise ja residentuuri baasasutusele hüvitamise alused“ (edaspidi *määrus nr 1*) muudetakse arst-residentide töötasu alammäära, mis lähtub tervishoiuvaldkonna tööandjate ja töötajate esindajate kollektiivlepingus kokku lepitavast töötajate töötasu suurenemisest alates 01.04.2025. Tervishoiutöötajate tunnitasu suurendatakse keskmiselt 1,5% võrreldes 2024. aasta määradega.

Tervise- ja tööministri 20. detsembri 2018. a määruses nr 72 „Kiirabi ja meditsiinilise kaugkonsultatsiooni teenuse eest tasumise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus nr 2*) uuendatakse teenuste piirhindasid, mida Tervisekassa hüvitab tervishoiuteenuse osutajatele. Piirhindade uuendamise vajadus tuleneb tervishoiuvaldkonna tööandjate ja töötajate esindajate kollektiivlepingus kokku lepitavast töötajate töötasu suurenemisest alates 01.04.2025.

Sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määruses nr 9 „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ (edaspidi *määrus nr 3*) täiendatakse perearstile tasutavate tervishoiuteenuste loetelu, lisades eriõe e-konsultatsiooni tegemise ja täiendava pneumokokivastase ravimiteenuse kasutamise õiguse ning võimaluse pakkuda nimistu patsientidele psühholoog-nõustaja teenust. Muudetakse kardioloogia ja psühholoogia e-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõudeid ning kinnitatakse uue e-konsultatsioonina eriõe e-konsultatsiooni nõuded. Samuti täiendatakse erakorralise meditsiini osakondades (edaspidi EMO) teostatava triaazi juhendit ning suurendatakse eriõdede õigusi patsientide käsitlemisel. Seoses tervishoiuvaldkonna tööandjate ja töötajate esindajate kollektiivlepingus kokku lepitava töötajate töötasu suurenemisega alates 01.04.2025 muudetakse teenuse standardkulus arvestatud töötajate brutopalgasid. Muudetakse ka koolitervishoiuteenuse piirhinna kujunemise metoodikat alates 01.09.2025.

Eelnõus esitatud määruste muudatused on heaks kiidetud Tervisekassa nõukogu 14.02.2025 otsusega nr 6. Nimetatud otsusega tegi Tervisekassa nõukogu terviseministrile ettepaneku määruse muudatuste kehtestamiseks.

1.2. Määruse ettevalmistajad

Eelnõu menetleja Sotsiaalministeeriumis on tervishoiuteenuste osakonna nõunik Pille Saar (pille.saar@sm.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Reet Kodu (reet.kodu@sm.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee).

Määrus on ette valmistatud Tervisekassas. Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Tervisekassa:

- 1) tervishoiuteenuste arendamise portfelli juht Liis Kruus (liis.kruus@tervissekassa.ee);
- 2) Tervisekassa peaspetsialistid/teenusejuhid:
 - Merje Metsoja (merje.metsoja@tervissekassa.ee);
 - Kristiina Vaas (kristiina.vaas@tervissekassa.ee);
 - Helis Ojala (helis.ojala@tervissekassa.ee);
 - Hanna Jäe (hanna.jae@tervissekassa.ee);
 - Laura Johanna Tuisk (laura-johanna.tuisk@tervissekassa.ee);
 - Aivar Koppas (aivar.koppas@tervissekassa.ee);
 - Tanel Kaju (tanel.kaju@tervissekassa.ee);
- 3) jurist Katrina Koha (katrina.koha@tervissekassa.ee).

1.3. Märkused

Määruse nr 3 muudatused on seotud Vabariigi Valitsuse määruse „Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu“ (edaspidi *tervishoiuteenuste loetelu*) kehtestamisega, mida samuti rakendatakse alates 01.04.2025.

Eelnõuga muudetakse järgmisi määrusi:

- 1) sotsiaalministri 17. detsembri 2019. a määrus nr 71 „Arst-residendi tööjõukulu arvutamise ja residentuuri baasasutusele hüvitamise alused“ (RT I, 27.03.2024, 4);
- 2) tervise- ja tööministri 20. detsembri 2018. a määrus nr 72 „Kiirabi ja meditsiinilise kaugkonsultatsiooni teenuse eest tasumise tingimused ja kord“ (RT I, 04.10.2024, 5);
- 3) sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määrus nr 9 „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ (RT I, 27.12.2024, 32).

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb neljast paragrahvist.

Paragrahviga 1 muudetakse **määruse nr 1 § 2 lõiget 3** ja muudetakse arst-residendi palga suurust. Alates 01.04.2025 on arst-residendi brutotunnipalk 19 eurot ja 97 senti ning ühe kuu baasil arvutatav brutopalk 3331 eurot ja 60 senti.

Muudatus lähtub tervishoiuvaldkonna tööandjate ja töötajate esindajate vahel sõlmitavas ja 01.04.2025 jõustavas kollektiivlepingus kokku lepitud arst-residendi töötasu alammäärast.

Paragrahvi 2 punktidega 1–7 muudetakse **määrust nr 2** ja uuendatakse kiirabitöötajate brutopalka kuluna teenuse standardkulus arvestatud summasid vastavalt kollektiivlepingule ning määruse nr 2 § 4 lõike 1 punktides 3 ja 6, § 8 lõikes 2 ning § 9 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud kulukomponentide maksumusi. Muudatuste tulemusena langevad osad lisabrigaadidega seotud hinnad, kuna neis sisaldub proportsionaalselt rohkem kulukomponente, mille maksumust alandati.

Paragrahvi 3 punktiga 1 muudetakse **määruse nr 3 § 6 lõike 4** sõnastust ja jäetakse e-konsultatsioonide loetelust välja viide bensodiasepiinide või bensodiasepiinisarnaste ainete retsepti väljakirjutamiseks tehtavale e-konsultatsioonile. Muu hulgas jäetakse välja viide määruse lisale 64. Muudatus on tingitud psühhiaatri e-konsultatsiooni kokkuleppe uuendamisest – edaspidi tuleb bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete retsepti väljakirjutamiseks vajaliku e-konsultatsiooni tegemisel järgida psühhiaatria eriala e-konsultatsiooni kokkuleppes sätestatud (määruse lisa 37).

Paragrahvi 3 punktiga 2 täiendatakse **määrust nr 3 § 6 lõikega 4³** ja lisatakse võimalus tasuda perearstile erioe poolt tehtud e-konsultatsiooni eest teisele erioele või öele. Muudatus on tingitud tervishoiuteenuste loetelu muutmisest, millega lisatakse loetellu uus tervishoiuteenus „Õendusabi e-konsultatsioon tervise infosüsteemi vahendusel“ (kood 3131). Õendusabi e-konsultatsiooni võib teha ka kinnitatud nimistuga perearsti juures töötav erioode (erioe pädevusega pereõde, vaimse tervise õde).

Paragrahvi 3 punktiga 3 muudetakse **määruse nr 3 § 6 lõikes 5** olevat tabelit ja perearsti tegevusfondi lisatakse koodiga 427R tähistatud ravimiteenus. Teenuse laiendamine perearstidele on oluline selleks, et riskirühma kuuluvat patsienti võiks kokkuleppel perearstiga vaktsineerida ka perearst, kui see on mingil põhjusel jäänud eriarsti visiidi ajal tegemata. 01.01.2025 lisati perearsti tegevusfondi koodidega 278R ja 279R tähistatud ravimiteenused ning loodi võimalus teha perearstiabi raames pneumokokivastast vaktsineerimist ja revaktsineerimist. Ekslikult jäi tegevusfondi lisamata ravimiteenus „Pneumokokivastane vaktsineerimine 20-valentse konjugeeritud polüsahhariidvaksiniiniga, üks doos“ (kood 427R). Vaktsineerimisel tuleb perearstiabi osutajal järgida tervishoiuteenuste loetelus nimetatud ravimiteenuste kasutamise rakendustingimusi ning lähtuda Sotsiaalministeeriumi juurde loodud immunoprofülaktika

eksperdikomisjoni määratud sihtrühmast. Perearstidele tasutakse teenuse eest vastavalt tervishoiuteenuste loetelu § 65 lõikes 86 sätestatud piirhinna koefitsiendile.

Paragrahvi 3 punktiga 4 muudetakse **määruse nr 3 § 6 lõikes 7** olevat tabelit ja perearsti teraapiafondi lisatakse koodidega 7638, 7639 ja 7640 tähistatud psühholoog-nõustaja osutatavad tervishoiuteenused, et suurendada esmatasandi võimekust tegeleda vaimse tervise muredega.

Paragrahvi 3 punktiga 5 muudetakse **määruse nr 3 § 12⁴ lõiget 1** ja jäetakse välja viide määruse lisale 64, mis tunnistatakse kehtetuks. Määruse lisas 64 sisalduvad e-konsultatsiooni saatekirja ja vastuse nõuded on hõlmatud lisas 37.

Paragrahvi 3 punktidega 6, 7 ja 9 muudetakse **määruse nr 3 § 28 lõikes 4, § 38¹ lõikes 4 ja § 41 lõikes 2** töötajate brutopalgaga kulu. Lähtudes uuest planeeritavast kollektiivleppes suurendatakse tervishoiutöötajate tunnitasu keskmiselt 1,5% võrreldes 2024. aasta määradega. Kõikides teenuste hindades sisalduvad alates 01.04.2025 järgmised palgakomponendid:

	2024. a palgakomponent (eurot tunnis)	Palgakomponent alates 01.04.2025. a (eurot tunnis)
Arst	19,67	19,97
Eriarst	21,40	21,72
Kliiniline psühholoog	15,30	15,53
Õde ja tervishoiu tugispetsialist	12	12,18
Eriõde ja ämmaemand	12,45	12,64
Kiirabitehnik	10	10,15
Erakorralise meditsiini tehnik	10,35	10,51
Hooldustöötaja	7,60	7,71

Paragrahvi 3 punktiga 8 tunnistatakse kehtetuks **määruse nr 3 § 40 lõige 5⁷**. Muudatus on tingitud tervishoiuteenuste loetelu muutmisest, millega jäetakse koodidega 3087 ja 3088 tähistatud lisatasud (asendusteenuse osutaja sõidukulu) tasutavate teenuste nimekirjast välja.

Paragrahvi 3 punktidega 10 ja 11 muudetakse **määruse nr 3 § 49 lõikes 3 ja § 50 lõikes 5** sätestatud koolitervishoiuteenuse piirhinna kujunemise metoodikat. Muudatus on tingitud terviseministri 13. jaanuari 2025. a määruse nr 3 „Iseseisva õendusabiteenuse osutamine ja õendusabi erialad“ §-s 5¹ sätestatud koolitervishoiuteenust osutava õe töökoormuse kindlaks määramise põhimõtetest ning sellega seoses muudetakse koolitervishoiuteenuse piirhinna kujunemise aluseks olevaid andmeid.

Arvestades asjaolu, et viidatud määruse § 5¹ rakendatakse alates 01.09.2025, jõustuvad ka määruse nr 3 § 49 lõike 3 ja § 50 lõike 5 muudatused ning nende alusel arvutatud koolitervishoiuteenuste piirhinnad tervishoiuteenuste loetelus 01.09.2025.

Paragrahvi 3 punktiga 12 muudetakse **määruse nr 3 § 67 lõiget 14** ning pikendatakse § 28 lõike 4 punktis 5 ja § 41 lõike 2 punktis 2 sätestatud kliinilise psühholoogi brutopalgaga summa rakendamist kuni 31.03.2027. Eesmärk on toetada kliinilise psühholoogi teenuste kättesaadavust Tervisekassa lepingupartnerite juures.

Paragrahvi 3 punktiga 13 muudetakse **määruse nr 3 lisasid 3, 15, 16, 26, 31 ja 37**.

Määruse **lisade 3, 15 ja 16** muudatused on tingitud tervishoiuteenuste loetelu muudatustest, millega muudetakse teenuste kulukirjeldusi. Muudetud lisad kajastavad teenuste uuendatud kulukirjeldusi.

Määruse **lisa 26** „Juhend triaazi teostamiseks Eesti erakorralise meditsiini osakondades“ muudetakse järgmiselt:

- mõistete osa täiendatakse mõistega „aeg õeni“, mille all mõeldakse aega, mis kulus patsiendi EMO-sse saabumisest patsiendi esimese kohtumiseni eriõega (sh eriõe III taseme pädevusega õega);
- senine pealkiri „Triiaažikategooriad ja aeg arstini“ asendatakse pealkirjaga „Triiaažikategooriad ja aeg õe või arstini“;
- täiendatakse rohelise (IV) ja sinise (V) triiaažikategooria patsientide käsitlemist ning asendatakse sõnad „aeg arstini“ sõnadega „aeg õe või arstini“;
- täpsustatakse, et rohelise ja sinise triiaažikategooriaga patsientide õe või arstliku ülevaatuse alustamise aeg võib EMO ülekoormuse korral pikeneda;
- punktis 2 täpsustatakse lauset, mis käsitleb patsiendi käsitlemist mitme triiaažikategooria korral.

Määruse **lisa 26** muutmise eesmärk on luua eriõdedele (sh eriõe III taseme pädevusega õdedele) võimalus võtta EMO-s vastu sinise ja rohelise triiaažikategooriaga patsiente. See kiirendab kergema seisundiga patsientide käsitlemist, vähendab arstide töökoormust ja võimaldab kasutada arsti ressursi kõrgema triiaažikategooriaga patsientide käsitlemiseks. Kaudse mõjuna võimestab muudatus õdede rolli erakorralises meditsiinis, ühtlustab kergema seisundiga patsientide käsitlemist esmatasandiga, kus patsiendi esmaseks kontaktiks on sageli just pereõde, ja suurendab patsientide teadlikkust esmatasandi poole pöördumiseks.

Määruse **lisa 31** muudetakse eesmärgiga tagada patsientide kiirem, selgema põhjusega ja seega mõistlikum suunamine kardioloogile vastavalt kasutusel olevatele ravijuhistele. Uute nõuete loomisel pöörati senise e-konsultatsioonide tegemise kogemuse põhjal tähelepanu ilmnunud kitsaskohtade ja arusaamatuste kõrvaldamisele. Muudatuse rakendamisega kaasneb parem ja kiirem eriarstiabi kättesaadavus. Muudatused tehakse vastavalt 03.02.2025 Eesti Perearstide Seltsiga ja 02.02.2025 Eesti Kardioloogide Seltsiga sõlmitud kokkuleppele.

Määruse **lisa 37** muudetakse ja psühhiaatria e-konsultatsiooni vastamise tähtaega pikendatakse neljalt tööpäevalt 15 tööpäevani. E-konsultatsioon ei ole mõeldud akuutsete juhtumitega tegelemiseks. Kuna psühhiaatria e-konsultatsiooni korral võtab põhjaliku ja kvaliteetse vastuse andmine valdkonna spetsiifikast tulenevalt kauem aega, pikendatakse nõuete kohase teenuse tagamiseks vastamise aega. Muudatusega täpsustatakse e-konsultatsioonile suunamise eeldusi ja saatekirjale esitatavaid nõudeid. Samuti viiakse bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete retsepti väljakirjutamiseks vajaliku e-konsultatsiooni tegemise nõuded psühhiaatria e-konsultatsiooni nõuete hulka, sest bensodiasepiinidega seotud eraldiseisev e-konsultatsioon ei täitnud sellele seatud eesmärki. Muudatused tehakse vastavalt 03.02.2025 Eesti Perearstide Seltsiga ja 31.01.2025 Eesti Psühhiaatrite Seltsiga sõlmitud kokkuleppele.

Paragrahvi 3 punktiga 14 tunnistatakse kehtetuks **määruse nr 3 lisa 64**. Seoses määruse lisa 37 uuendamisega lisati bensodiasepiinide ja bensodiasepiinisarnaste ainete retsepti väljakirjutamiseks vajaliku e-konsultatsiooni tegemise kokkulepped psühhiaatri e-konsultatsiooni kokkulepete hulka. Seetõttu puudub vajadus eraldiseisevaks kokkuleppeks.

Paragrahvi 3 punktiga 15 täiendatakse **määrust nr 3 lisaga 69** „E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded eriõe poolt patsiendi suunamisel õendusabi e-konsultatsioonile tervise infosüsteemi vahendusel“. Täiendus on tingitud tervishoiuteenuste loetelu muudatusest, millega lisatakse loetellu uus tervishoiuteenus „Õendusabi e-konsultatsioon tervise infosüsteemi vahendusel“ (kood 3131).

Paragrahvi 4 punktides 1 ja 2 sätestatakse määruse jõustumine. Määrus, v.a § 3 punktid 10 ja 11, jõustub 01.04.2025. Määruse § 3 punktides 10 ja 11 sätestatud muudatused jõustuvad 01.09.2025, mil jõustub terviseministri 13. jaanuari 2025. a määruse nr 3 „Iseseisva õendusabiteenuse osutamine ja õendusabi erialad“ § 5¹ ja muutuvad koolitervishoiuteenust osutava õe töökoormuse arvestamise põhimõtted.

Määruse eelnõul on seitse lisa, milles on esitatud määruse lisad 3, 15, 16, 26, 31 ja 37 uues sõnastuses ning lisatud lisa 69.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrusel puudub seos Euroopa Liidu õigusega ning eelnõu ettevalmistamisel ei ole aluseks võetud teiste riikide õigusakte.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatused on redaktsioonilised või vahetult seotud 2025. aasta 1. aprillil kehtima hakkava tervishoiuteenuste loetelu muudatustega, kehtestades Tervisekassale täiendavaid tingimusi tasu maksmise kohustuse ülevõtmiseks. Lisaks muutuvad kardioloogi ja psühhiaatri e-konsultatsiooni saatekirja ja vastuse nõuded, mis täpsustavad ja täiendavad neil erialadel patsientidele pakutava e-konsultatsiooni võimalusi. EMO-s teostatava triaazi juhendi muudatusega suurendatakse eriõdede õigusi patsientide käsitlemisel eesmärgiga kasutada tervishoiutöötajate piiratud ressursi parimal viisil. Koolitervishoiuteenuse piirhinna kujunemise meetodika muutumisega alates 01.09.2025 tasub Tervisekassa edaspidi teenuseosutajale piirhinda, lähtudes õpilase vajadusest, s.o tavaõpilane, tõhustatud tuge vajav õpilane ja erituge vajav õpilane.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse muudatustega kaasnevad kulutused on välja toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 1. Tervishoiuteenuste loetelu muudatuste kogumõju 2025. aastaks, miljonit eurot

Muudatus	Lisakulu al aprill 2025 (mln eurot)
Tervishoiuteenuste loetelu muutmise taotlused	0
sh eriarstiabi, haiguste ennetus ja tervisedendus	0,5
Ravimiteenuste piirhindade muutmine tulenevalt toimeainete ühikuhindade muutusest	-0,5
Horisontaalsed muudatused	12,7
Otorinolarüngoloogia eriala nüüdisajastamine	-0,3
Ortopeedia eriala lisavahendite (traumaga seotud koodid) (L-koodide) nüüdisajastamine	0,4
01.04.2025 rakenduv kollektiivlepingu töötasude mõju (sh kiirabi, residendid)	12,2
Kiirabi mudelis rakendatud kulukomponentide maksumuste uuendamine	0,4
Muud perearstiabi ja eriarstiabi muudatused	0,9
Vanglameditsiin (2025. a I poolaasta)	0,2
Psühhiaatria e-konsultatsiooni kulumudeli muutmine	0,2
Vaimse tervise alased muudatused esmatasandil	0,5
Kokku	13,6

Kuluga on arvestatud Tervisekassa eelarves. Riigieelarvele täiendavat kulu ei teki.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 01.04.2025. Määruse § 3 punktid 10 ja 11 jõustuvad 01.09.2025.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumitele, kellel on eelnõuga puutumus (Rahandusministeerium, Justiits- ja Digiministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium), eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu ja arvamuse avaldamiseks Tervisekassale, Eesti Arstide Liidule, Eesti

Haiglate Liidule, Eesti Kiirabi Liidule, Eesti Õdede Liidule, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Esmatasandi Tervisekeskuse Liidule ja Tartu Ülikoolile. Menetlusökonoomiast lähtudes on kolm eelnõu liidetud kokku üheks määruseks.

Eelnõule esitas märkused Tervisekassa, mis on ära toodud tabelis 1. Justiits- ja Digiministeerium, Eesti Arstide Liit, Eesti Kiirabi Liit ja Eesti Õdede Liit kooskõlastasid eelnõud märkusteta, teistelt asutustelt ja organisatsioonidelt märkuseid ei laekunud.

Tabel 1. Kooskõlastustabel

Märkuse sisu	Märkuse kommentaar
Tervisekassa	
Ministri määruste muutmise eelnõu lisa 31 palume muuta punkti C alapunkti 1.6 ja sõnastada järgmiselt: „1.6. Raviskeem: kasutatavad ravimid ja annused.“ Muudatuse tulemusel on sõnastus selgem ja üheselt mõistetavam, millist infot saatekiri peab sisaldama. Sõnastuse muudatus on läbi räägitud Eesti Kardioloogide Seltsiga ja Eesti Perearstide Seltsiga.	Arvestatud
Ministri määruste muutmise eelnõu lisa 37 palume muuta punkti B alapunkti 4 ja sõnastada järgmiselt: „4. kui probleemi käsitlemiseks on riiklikult tagatud mõni muu vajaduspõhine ravisekkumine või Tervisekassa psühhiaatria eriala lepingupartnerid vajaduspõhist ravisekkumist ei osuta;“. Sõna „sekkumine“ tuleb selguse huvides asendada sõnaga „ravisekkumine.“ Täpsustus on kooskõlastatud Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Psühhiaatrite Seltsiga.	Arvestatud
Ministri määruste muutmise eelnõu lisa 69 pealkirja sulgudes olevat osa palume täiendada ja sõnastada järgmiselt „(vastavalt Eesti Õdede Liidu ja Eesti Haiglate Liiduga sõlmitud kokkuleppele)“. Eesti Haiglate Liit kooskõlastas lisa 69 toodud e-konsultatsiooni saatekirja ja vastuse nõuded 18.02.2025.	Arvestatud